

Us presentem el segon volum de ciutats que aquest estiu ofereixen un atractiu especial.

Ciutats per a un estiu (2)

Atriu el torn de París, l'Havana, Budapest, Lisboa, Nova York i Berlín. Tot a més, algunes de les recomanacions més interessants per oblidar-se durant l'època estival de la rutina de cada dia i fugir a la recerca de noves aventures.

P A R Í S

París també serà aquesta fi de segle la capital de la diversió.

EFE

El contrast entre la tradició i la modernitat, entre els grans palaus reials i les avançades arquitectures dels nous complexos d'infraestructures constitueix avui el principal element d'interès turístic a París, a partir del qual es configuren diversos itineraris per la ciutat. D'una banda, el de l'època reial, quan els arquitectes tenien les mans lliures per aixecar palaus, edificis, parcs o ponts sobre el Sena. Des de l'Hotel des Invalides, construït per Napoleó com a hospital dels malalts de guerra i que actualment acull el museu militar francès, fins a la monumentalitat de l'església de Notre Dame, situada a l'Ile de la Cité, centre dels poders temporal i espiritual, desenes de grans edificis artístics han exaltat la *grandeur* francesa. Entre altres, l'arc del Triomf que regna sobre l'avinguda dels Camps Elisis, l'edifici de l'Assemblée Nationale, amb típica façana napoleònica, l'enorme Place de la Concorde, en què s'enlaira un obelisc egipci del temple de Luxor, o l'impressionant temple del Sa-

cré-Coeur, que des del turó de Montmatre contempla la ciutat. En aquest recorregut, a més d'afegir els palaus de Versailles, caldria situar el Museu del Louvre —en contínues obres i reformes des de l'edat mitjana—.

El París de les reminiscències intel·lectuals de la Belle Époque sorgeix del barri artístic per excel·lència, la Place du Tertre, on nombrosos pintors realitzen en petits tallers o a l'aire lliure el seu art. Els cafès i restaurants de tot Montmatre mantenen encara l'esperit intel·lectual de fa cent anys. Al llarg del segle XX, però, les tertúlies culturals parisenques s'han estès per altres terrasses, i des dels anys cinquanta predominen les de Saint Germain de Près i el Barri Llatí, que el 68 seria escenari de les revoltes dels estudiants. Sense oblidar la torre de Gustave Eiffel, que fa dos anys va celebrar el seu centenari, el Pont des arts, la Place du Châtelet o el Parc de Luxembourg, complementen les línies del París més poètic.

El nou París, naix, evidentment, al Centre Pompidou on es troba el Museu d'Art Modern, la Biblioteca Pública d'Informació i el Centre de Creació Industrial, a més de moltes de les nombroses exposicions d'art que arriben a París. A pocs metres del Beaubourg hi ha el centre de Les Halles, antic mercat esdevingut avui espai comercial i cultural. Els complexos de la Défense i de la Villete —amb la Ciutat de les Ciències i la Indústria, la Géode i la Ciutat de la Música— articulen des de la perifèria la nova contemporaneïtat de la metròpoli, complementada amb l'òpera de la Bastille i la Piràmide del Louvre, que configuren el que es coneix com els "grans treballs de Mitterrand". París també serà aquesta fi de segle la capital de la diversió. L'obertura, el 14 d'abril de l'any vinent, del Disneylàndia europeu i la inauguració fa dos anys del Parc Astérix fan de la ciutat del Sena el centre de les més avançades atraccions per a infants, joves i adults.

GUIA PRÀCTICA

Hotels. *Le Bristol* (112, Faubourg-St. Honoré) i *Royal Monceau* (35 av. Hoche) són dos dels molts hotels de luxe que hi ha a París. Més econòmics són *Le lamière* (4 rue Petit) i *Vauvilliers* (6 rue de Vauvilliers).

Restaurants. El clàssic *Maxim's* ha quedat relegat a un segon pla pels nombrosos restaurants de bona qualitat com *Chez Savoy* (18 r. Troyon) o *Michel Rostang* (20 r. Rennequin). Més econòmic i força acollidor és *L'Aux artistes* (63 r. Falguière).

Locals. París és la capital europea del jazz. Un dels clubs més clàssics és el *Caveau La Huchette* (5 r. Huchette). Al *Saint Eustache* (37 r. Berger) et serveixen menjars amb jazz en viu. *La Closerie* (171, Bvd. Montmatre) és un agradable piano-bar i el *Palace* (8, r. Faubourg) és una macro-discoteca de tres pisos.

La primera vegada que un arriba a l'Havana té la impressió de trobar-se enmig d'una pel·lícula americana dels anys seixanta: cotxes antics estil Cadillac, carrers en què se sent la música afro-americana que transmeten els bars, rètols publicitaris, simples i senzills, que sobresurten de les botigues que llueixen uns aparadors no gaire treballats... I és que Cuba és com un film. Dirigida i produïda per només una persona, la pel·lícula dels carrers de l'Havana presenta durant el dia la llum del sol caribeny que reposa sobre les places i carrers plens de vida. A la nit, la fantasia que governa la màgia de color dels interiors i exteriors de la capital. Una setmana a l'Havana pot significar una mica d'aventura, descans, encant i noves emocions. Tot això es pot prendre, en grans dosis, durant hores seguides.

Un passeig per l'Havana cal dividir-lo en dues parts. Les dues cares de la ciutat, l'antiga i la moderna, posseeixen dos ritmes i estils de vida diferenciats. La primera, declarada el 1982 patrimoni de la humanitat per la Unesco, acull els palaus, residències i edificis monumentals de l'etapa colonial. La plaça d'Armas, la més antiga de la ciutat amb quatre segles d'història; el Palau dels Comtes de Casa-Bayona -d'estil barroc-; el del Lombligo -amb destacats elements decoratius- o el del Marqués de Arcos -on el català Ramon Pintó va fundar el 1844 el *Liceo Artístico y Literario* que posteriorment faria un paper clau en el procés d'independència cubana-; el Castell de la Fuerza -datat del 1558-, antiga seu dels governadors espanyols; o el conjunt de la catedral, que presenta autèntiques mostres de bellesa arquitectònica, configuren els elements més destacats de la figura urbanística de l'antiga Havana.

L H A V A N A

GUIA PRÀCTICA

Hotels. La millor manera per viatjar a Cuba és per agència, ja que s'estalvien diners i temps. Entre els hotels per triar hi ha de diverses categories. Els més luxosos -només a l'abast dels estrangers- són el *Capri*, *Victoria* i *Riviera*.

Restaurants. *El conejito* (calle M), de luxe, decorat a l'estil victorià. *Río Cristal* (Rancho Boyeros km. 8,5), a l'aire lliure amb piscina i parc tropical. *La Torre*, on el govern cubà porta a dinar els convidats.

Locals. A l'Havana hi ha el *night club* més gran del Carib, el *Tropicana*, que cada nit acull un super-espectacle amb desenes d'artistes que actuen sobre un immens escenari. Un altre lloc interessant és la *Bohemia del medio* (Empedrado, 207), taverna rústica que freqüentaven Hemingway i Nicolás Guillén i on els *Cuba Libres* (coneguts per alguns com *mentirijillas*) tenen un gust especial.

Una setmana a l'Havana pot significar aventura, descans, encant i noves emocions.

EL

La part moderna de la ciutat, desenvolupada sobretot, a partir del 1959, ofereix nous aires de contemporaneïtat socialista. Abunden les residències dels diplomàtics i creixen noves infraestructures urbanes amb equipaments, parcs i grans avingudes. Es troba la plaça de la Revolució, on Fidel Castro fa la majoria dels seus mítings -alguns de fins a sis hores de durada- i que permet acollir gairebé un milió de persones entre nombroses estàtues i emblemes del socialisme. A pocs metres hi ha els parcs Lenin i Don Qui-

jote, amb grans espais verds. Més enllà, descansa el jardí botànic, que presenta més de 150.000 exemplars de 4.000 varietats de plantes. Tot això connectat per grans avingudes i carrers que giren sobre La Rampa, centre comercial de l'Havana moderna.

Un altre dels atractius de què més gaudeixen els visitants són les llargues platges que s'estenen per tota l'illa. Cayo Largo i Varadero són les més famoses, i constitueixen el centre de les excursions d'aquells que van a la recerca del relax més absolut.

B U D A P E S T

GUIA PRÀCTICA.

Hotels. El més luxós és el *Thermal*, a l'illa de Santa Margarida. El *Ciudadella*, instal·lat en un castell sobre el riu ofereix una romàntica estada. Més econòmic és el *Medosz* (Jokai, 9).

Restaurants. El millor vi de la ciutat en un entorn purament medieval es pot trobar al *restaurant Regi Orszaghaz* (Orszaghaz, 17). El *Fucemuce Vendeglo* (Kofarago, 5) serveix bon menjar acompanyat de música gitana. L'*Apostolok* (Kigyó, 4) és un dels més clàssics de la ciutat.

Locals. La ciutat conserva alguns dels grans cafès del segle passat. El més típic és l'*Hongria* (Lenin, 9), força elegant i espaiós. Durant l'estiu es pot assistir a les actuacions folklòriques que presenta el teatre *Arany Janos* (Paulay Ede, 35). Una mica de sexe i erotisme el serveix el *Variete* (Akacfa, 3).

L'herència de l'època imperial es recull a Budapest.

EFE

Poques ciutats estan tan condicionades pel riu com Budapest. El Danubi constitueix l'essència principal sobre la qual gira el moviment de la capital hongaresa. El riu, de fet, era l'obstacle que segles enrere impedia la unió dels dos nuclis urbans de Buda i Pest, que posteriorment —juntament amb la ciutat d'Obuda— formarien la capital magiar. Avui, la ciutat viu de cara al riu. Els gairebé trenta quilòmetres del Danubi que travessen Budapest són el principal escenari de la vida de la metròpoli. La major part dels edificis més importants, com el parlament, l'Acadèmia de Ciències, el Casino o el Castell estan situats al costat del riu, com també les grans avingudes i carrers que fan de Budapest un gran centre cosmopolita. El riu, però, també permet aïllar un conjunt d'edificis de l'aglomeració de la ciutat. L'illa Margarida, enmig del Danubi, i entre Buda i Pest, ofereix la més

absoluta tranquil·litat en un passeig pels seus carrers, entre els quals es poden admirar les restes de dos monestirs medievals i un bon nombre d'estàtues. Durant els mesos d'estiu hi ha la possibilitat de fer petits creuers pel Danubi, entre Budapest i Esztergom. Fins i tot es pot arribar via fluvial a Viena en quatre hores.

L'herència de l'època imperial es recull a Budapest, principalment, en dos castells: el de la ciutat i el de Vajdahunyad. El primer presenta les restes de l'església gòtica de Torre Magdalena, la porta de Viena, l'església Maties i el Palau Reial, que acullen tres museus. El segon és un conjunt de reproduccions d'edificis reials que avui es troben en territori romanès.

El tombant de segle va representar per a Budapest una etapa en què proliferà la construcció de grans edificis a l'estil neogòtic, com el parlament, o neorenaixentista,

com la basílica de Sant Esteve o el Teatre de l'Òpera de l'Estat. Altres obres arquitectòniques, però, no han arribat fins als nostres dies per culpa dels bombardejos que la ciutat ha patit en les diverses guerres en què s'ha vist implicada. També el començament del segle XX va significar per a la capital hongaresa l'aparició de nous banys termals. Altres més antics —alguns daten del segle XVI, van ajudar a promocionar Budapest com a important centre de descans i tractament termal. Els banys de Rudas (construïts el 1566 pels turcs), Rac (femenins) o Lucas (del segle XIX) configuren, juntament amb les quatre piscines Gellert (autèntiques belleses modernistes), un circuit d'espais per al relax que atrauen milers de ciutadans d'arreu d'Europa. De, fet, els banys són només un dels interessants aspectes que ofereix Budapest. La resta, són fàcils de descobrir.